

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Preus de suscripció

REUS. . Pts. 1'50 al mes.

Fora. . . » 4'50 trimestre

Estranger » 9'

Número solt 5 céntims

Anunci segons tarifa

NÚM. 233

ANY XII

REUS, DIUMENGE 14 D'OCTUBRE DE 1917

Gran Hotel-Restaurant de LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb telefon urbà i interurbà : Habitacions amb banys, dàtxa i telèfon

Crònica estrangera

EL CONGRÉS SOCIALISTA FRANCÉS

Els acords adoptats pel Congrés anual dels partits socialistes francesos, que acaba de celebrar-se a Burdeus, tenen una evident trascendència. Les orientacions del partit, pel que toca als problemes de la guerra i de la pau, han restat categòricament senyalades.

I aquelles orientacions són decididament majoristes. La majoria del partit, sostenidora de la defensa nacional, de la votació dels crèdits de guerra i de la participació dels socialistes al Govern, ha obtingut un èxit total. Albert Thomas i Pierre Renaudel, caps del partit socialistes francesos i partidaris de la tendència majorista, han obtingut el triomf.

El més notable d'aquest triomf és l'haver estat guanyat per una majoria molt forta. Han obtingut 1.552 vots els majoristes, 831 els minoristes i 185 els Kienthalians o pacifistes a ultrança.

Això revela una modificació dels corrents d'opinió del socialisme francès. Fins ara, la tendència minorista, al capdavant de la qual va Jean Longuet i que hom no ha de confondre amb la tendència Kienthaliana, estava en creixença, havent arribat a tenir dins els organismes del partit quasi tanta força d'americana com la majorista. Era molts els qui preveien que la minoria esdevindria majoria dins un breu termini. Els minoristes ho tenien per segur.

Els debats i les votacions del Congrés de Burdeus acusen una pírada en sentit majorista d'una fracció dels elements del partit que en els darrers mesos havien manifestat tendències minoristes. Fins sembla que els socialistes estiguin penedits d'haver-se negat a formar part del Govern amb ocasió de l'última crisi ministerial.

Quines causes han influït en aqueix canvi? Al nostre entendre la causa principal està en els escàndols provocats a França pels afers d'espionatge i d'inteligència amb l'enemic, que han produït una reacció patriòtica en el poble francès i han fet caure en el descrèdit certa mena de campanyes pacifistes.

L'AFER TURMEL

Com va averçar el telegraf, el diputat radical Turmel i la seva dona han estat detinguts.

Recordarà el lector que per haver un mixer de la Cambra trobat un sobre, pertanyent a M. Turmel, amb 25 bits suïssos de 1.000 francs, la Premsa va començar d'alarmar-se i el jutge va posar a escriure d'on procedia aquell dineri estranger.

En Turmel va anar donant una sèrie d'explicacions que, com les d'En Bolo Baixà, no pecaven de clares. Honorari d'avocat, sense poder precisar per quins assumptes i intervenció en un negocis de compra de bous, comprovant

que després que tal negoci no va passar de projecte; consultes que li havia fet un banc suís, i el director del banc va dir que ni tan sols de referència el coneixia.

El jutge no trobava, no obstant, prou motiu per a procedir contra M. Turmel.

Pero de sobte, la policia averigua que el diputat radical anava sovint a Suïssa, i que a cada viaje duia un bon feix de bitllets suïssos que canviava a una casa de banca de París. La casa de banca ho confirma i alhora fou decretada la detenció. Sortia En Turmel del Palau de Justícia i, al pujar a un auto, es ficà per l'altra portella un comissari de policia, el qui, en el mateix auto, se l'endugué pres.

Als dos dies era presa la seva dona, que sembla havia pres part en les operacions de canvi, per més que ho nega en rodó.

Un i altre estan inculpats de «tractes amb l'enemic».

VITI-VINICULTURA

La Viti-Viniculatura des d'alguns anys en aquesta part ve progressant considerablement; Pasteur, Krauser, Kuntz, Viala, Pocottet, Semichéu, etc., no demostren clarament amb llurs importants treballs. La posturització, refrigeració, electrificació, organització, etc., son pràctiques modernes de grans avantatges en Vinicultura i l'ús de pulveritzadors d'aire comprimit, anticryptogàmics-insecticides, adobs radio actius, etc., en Viticultura. Malgrat lo exposat a Espanya tant el viticultor com el vinicultor resten atrassadissims en matèria tècnica. El mèdium i l'oidium s'exporten anyalment gran part de la collita, degut a ésser fets els tractaments amb importunitat i dolents preparats, i lo poc que es cultiva és vinificat irrationalment per procediments rutinaris, resultant després que la majoria de vins són past de l'acetifikat, la tourne i la cosse.

La Vinicultura és una de nostres principals fonts de riquesa nacional, però en canvi l'apòi dels governs per la mateixa i per l'Agricultura en general és nul. I questa ignorància que regna entre la classe agrària és aprofita per comerciants i fabricants poc escrupulosos per a vendre productes i adobs falsificats i cometre tota classe d'anomalies sense por de que la justícia els descubreixi.

Els Sindicats vinícols i agràris en general a l'únic lloc on quasi bé existeixen és a Catalunya, i encara aquí estan mal constituits i dirigits per persones inexpertes. L'ensenyància de l'Agricultura a les escoles primàries és quasi bé nula, i les escoles pràctiques de l'Agricultura son molt poques i no se veuen més que per a ornamentació.

Degut això la Viti-Viniculatura va en camí de la bancarrota i desgraciadament el dia en que el destí posi sobre la vi-

ta una nova plaga, cosa no res-difícil.

Mentre tant la vinya es cultiva rutinariament, el vi es vinifica per procediments anti-higiènics i sense tècnica enològica, son preu és infinit, sa qualitat basta i els beneficis del viti-viniculatur quasi nuls.

JOSEP MARIMÓN PEDRET.
Quimic - Ensleg.

Valls, setembre, 1917.

La política

— El senyor Dato ha dit que abans de les eleccions quedaria nomenat l'alcalde de Barcelona.

Un periodista li ha advertit que la Premsa barcelonina, unànime, dona per segur el nomenament del senyor Bartrina.

El president ha contestat que el senyor Bartrina és persona de gran prestigi, que seria un excellent alcalde, però no hi ha res resultat.

Al preguntar el periodista si es pot donar per segur el nomenament del senyor Bartrina per alcalde de Barcelona, el senyor Dato ha contestat: — Jo no el dono per segur, però el dono per molt probable. El senyor Bartrina probablement vindrà a Madrid un dia d'aquests, i el Govern parlarà amb ell. Per a desempenyar càrrecs com aquest de l'Alcaldia de Barcelona es necessita fer un sacrifici i tenir una gran vocació de mèrtir.

Els diputats senyors Morayta i Llrente han visitat el president del Consell per a preguntar-li, per encàrrec del Directori del partit republicà, si el Govern té el propòsit d'anar immediatament al restabliment de les garanties constitucionals.

Li han manifestat, además, que les esquisses espanyoles s'abstindran de concorrer a les eleccions municipals, si aquestes no poden anar precedides d'un ampli període de llibertat, per a fer la propaganda requerida per les exigències de la preparació electoral.

El senyor Dato els ha contestat que és propòsit del Govern restablir les garanties constitucionals tan aviat com l'és possible, i que en un proxim Consell es tractarà d'aquesta important qüestió.

— Han visitat en son despatx de la Presidència el senyor Dato el president de l'Associació de la Premsa i el director de *El Dia*, en representació dels dèmés directors dels diaris madrilenys.

La visita tenia per objecte cridar l'atenció del president sobre els contratemps i perjudicis que els ocasiona la censura, i sol·licitant l'ajecament de la suspensió de garanties que els periodistes madrilenys creien injustificades en aquests moments. Per a demostrar tal afirmació, han exposat al se-

Pastelería de BERNARDÍ MAS

(Antiga Casa Montserrat)

Gran assortit de panellets, turrons, confitures i xampany de totes classes i preus
Carrer de les Galanes, 18-Reus

La Mancomunitat

REUNIO DEL CONSELL

S'ha facilitat a la premsa la següent nota oficial del Consell:

Despatxat el Consell els assumptes que figuraven en l'ordre del dia de les Seccions de Governació i Foment.

S'aprovà el pressupost de les despeses d'estudi del pont damunt la riera de Vilifers en el camí de Bordils a Madremanya.

S'aprovà també el projecte d'estudi del camí veinal de Pallarsos a Rocaforat, pertanyent a la segona relació de obres urgents.

Fou també aprovat el pressupost de les despeses d'estudi dels següents camins pertanyents a la segona relació de obres urgents: de Sant Mori a la carretera de Ventalló a Sant Miquel per Sans, tres de Sant Mori a Saüi; de Breda a Santa Fe, tres fins a Riells.

S'acordà procedir per administració a l'adob del pont d'Espúrviles, situat en el kilòmetre 16 de la carretera de Vich a Sant Hilari.

S'aprovaron els projectes del camí veinal de Santa Maria de Meià a la carretera de Vilanova de Meià a Aleu, i de la carretera de Serós a Mesquinença, tres primer, de Serós a la Granja de Escorpí.

S'acordà realitzar per administració l'acop de grava per l'adob de la carretera de Collsuspina al límit amb Girona en direcció a Viladrau.

Es designà el senyor diputat de la Mancomunitat que ha d'assistir a la subcomissió que ha d'investigar les obres d'adob del camí de la Plaça de l'Agregació de Vallvidrera a la carretera de Gràcia a Manresa amb ramal al Tibidabo, que es verificarà el 18 pròxim en el Palau de la generalitat.

Aprovà el Consell els següents projectes d'acop de grava:

Per a la conservació de la carretera de Santa Bàrbara a la Cenia.

Per a la conservació dels quilòmetres 1109 de la carretera de Blancafort a la d'Artés a Montblanc.

Per a la conservació dels quilòmetres 1103 de la carretera de Tarragona a Barcelona a la del Tarragona a Pont de Arméntera, projecte d'Altafulla, a la Riera.

Per a la conservació dels quilòmetres 1109 de la carretera de Vendrell a Sant Jaume dels Domenys.

Acordà el Consell les Bases del projecte d'Escoles Locals d'Indústries i de Escola especial d'Infermeres, el qual serà sotsmès a les deliberacions de la pròxima Assemblea de la Mancomunitat.

Es resolqueran alguns assumptes relacionats amb el servei de telèfons de la Mancomunitat.

Continuarà el Consell l'estudi del projecte de pressupost per a 1918 que ha d'ésser sotsmès a l'Assemblea de novembre.

quest nombre de FOMENT ha passat per la previa censura

Llibreria i Gràfica de la Generalitat

TITTA HUJO I CARRASCO

De vendre: R. EHPINIA - cartell Major 23 - RHES

Per a interior i exterior - fons - de pells - gommes - jut - etc.

Rebudes

totes les novetats

808

d'hivern. - Bonic i elegant
assortit de genres per a trajos de tots preus

SASTRERIA

ABRICAT

MONTEROLS, 35.- REUS

Variat assortit d'abrics. - Gran col·lecció de teles
per abrics-impermeables. - Vestir en aquesta

Sastrería és acreditar-se
de bon gust.